

EMLÉKKÉPEK

*avagy riport egy mennyei kávéház teraszán üldögélőknek
és tisztelgés kisvárosunk, Topolya művelődési élete néhai
jeles személyiségei előtt*

S Z Ű C S B U D A I J Ó Z S E F

Örömmel jelentem Bogár Lászlónak – megvan a zeneiskola koncertzongorája! Ugyanis e sorok írója részt vett vele egy Petrof hangversenyzongora vásárlására alakított bizottság hosszadalmas munkájában, az 1970-es évek végén, s amelynek munkája az értetlenek részéről megtorpedóztatott

Beszámolni tartozom ugyanerről a tényről Jovanovicsné Jobbágy Ilonának is, akit Pici néniként ismertek a topolyaiak. Ő búcsúztatta ugyanis az 50-es évek közepén azt a Fernbach kisasszonyok kastélyából átmentett Blüthner koncertzongorát – Mozart *G-dúr zongoraversenyének* K. j. sz. 453 I. tételével –, abból az alkalomból, hogy a hangszeret Topolya város nagyvonalúan az Újvidéki Rádió zeneosztályának ajándékozta. A tétel befejezése után felállt, és csak ennyit mondott: „Ott most nagyobb szükség van rá!”, majd gondosan becsukta a zongora fedelét és egyenes derékkal, az elmaradhatatlan fekete fejkendővel – mint a munkából hazatérő parasztasszonyok, bakancsosan, eltávozott a ködös novemberi utcákon. Kétszeresen adakozik az, aki maga is ínségben él!

Tilger Mihálynak, a topolyai színjátszás megteremtőjének, továbbá Dimitrijevics Lustig Marának, a topolyai járási Népszínház felejthetetlen igazgatónőjének, a vajdasági magyar színjátszás nagyasszonyának, aki bebizonyította a *Hamlet* előadásán a botrányszagra összeseregletteknek, hogy a topolyai közönség igenis értékelni tudja a drámát, a shakespeare-i életmű örök érvényű darabját. Nekik jelentem: Újból van értő, befogadó és fegyelmezett közönsége kisvárosunknak!

Bicskei Péternek, a topolyai polgári iskola rajztanárának, a helyi festőtelep első megálmodójának, Ács József festőművésznek és a zseniális Dévics Imrének, a topolyai művésztelep megalakítóinak, valamint Milan Konjovićnak, „a bácskai róna gigászi alakú expresszív festőművészenek”, tisztelettel jelentem: Kis-

városunkban tovább él a társadalmi mecénatúra, csak azt most szponzorálásnak nevezzük.

Itt látom Nagypáti Kukac Pétert, a nincstelen vándorfestőt is, aki naiv festőként művészi eszközökkel örökítette meg a vajdasági embert és a tájat, a szűkös és a keserves életében minden és mindenki cserbenhagyhatta, csak egy nem: az alkotás öröme és megszállottsága.

Óvodás korú lehettem a 30-as évek elején, amikor egy kora nyári reggel Zerge utcai kis házunk árnyékos udvarán lerajzolt engem. Gyorsan, ügyes kézzel, könnyedén rögtönözte a ceruzaskiccet. Anyám lángost sütött. Illata betöltötte a levegőt, és mint a gazdasszonyok, sürgette Pétert. Nem hallotta, pedig éhes lehetett. Csak hosszasan kotorászott a tarisznyájában, majd elővette az akvarelledobozát. Vízet merített az esővizes hordóból. Festéket kevert gondosan, majd halványlila játszókötényemet opálos színnel a rajzra varázsolta. Amikor ezzel is kész lett, intett, és utamra engedett.

Talán ez az emlékkép sugallta nekem, hogy majd négy évtizeddel később, 1968 tavaszán kezdeményezzem a topolyai iskolánkban Nagypáti Kukac Péter naiv festőművész alkotásaiból rendezett háromnapos tárlatának megszervezését. Úgy éreztem, ezzel tartozom a fuvarosgyerekből lett festőnek, akinek életében képei soha nem találtak kiállítóteremre.

A kiállítóterem apropójaként azt szeretném elmondani neked, Péter, hogy a fiatal előadóművészeknek immár, van koncertpódiumuk, amelyen bemutathatták a közönségnek tudásukat. Mert a muzsikáló előadóművésznek a pódium olyan, mint a festőnek a kiállítóterem, ahol alkotásait bemutathatja, s az írónak, a költőnek a nyomtatásban megjelent könyve. Ezt a hangversenydobogót a helyi zeneiskola biztosította, és remélem, a jövőben is nyitva áll majd a zenei alkotók és előadóművészek előtt.

Végül jelentem Lőrinc Istvánnak, a népszerű Lala tanár úrnak, a topolyai helyi lapok ősfűjságírójának és krónikásának, valamint Tóth Ferenc költőnek és Fehér Ferenc poéta barátomnak, hogy a topolyai zeneiskola örömnepén sem feledkeztünk meg róla, hogy van mire emlékezni, és van kinek a múltunkat idézni.